

Vojska Ázerbájdžánu prolomila karabašskou obranu, potyčky v Jerevanu. USA a Rusko vyzvaly k zastavení bojů

- CZ24 News | 20. září 2023

ÁZERBAJDŽÁN/ARMÉNIE: Ázerbájdžánská vojska prolomila obrannou linii arménských sil v Náhorním Karabachu na několika místech a jsou odhodlána splnit svůj strategický cíl: zajistit úplnou svrchovanost Ázerbájdžánu nad svým územím, řekl poradce ázerbájdžánského prezidenta pro zahraniční politiku Hikmet Hadžijev agentuře Reuters. Ázerbájdžánská armáda při operaci v Náhorním Karabachu dobyla více než 60 arménských pozic, oznámil mluvčí ministerstva obrany v Baku. Akce Baku si vyžádala nejméně 27 mrtvých a 138 raněných, tvrdí karabašský ombudsman Gegham Stepanjan. V centru Jerevanu propukly potyčky protivládních demonstrantů s policií. Demonstrace je reakcí na dění v Náhorním Karabachu. Ruské mírové síly evakuovaly v Karabachu stovky civilistů, tvrdí Moskva.

Arménští separatisté podle agentury AFP tvrdí, že boje pokračují po celé frontové linii a ázerbájdžánské síly využívají palbu svých děl a raketometů, ale také drony a bojové letouny. Náhorní Karabach podle serveru BBC News vyzval mezinárodní společenství k neprodlenému zásahu, aby Ázerbájdžán "ukončil svou agresi".

Baku je podle Hadžijeva ochotno jednat s Armény z Náhorního Karabachu pouze tehdy, pokud se vzdají a složí zbraně. Vůči sousední Arménii nemá žádné vojenské cíle, dodal podle Reuters.

"Záměrem Ázerbájdžánu je uzavřít kapitolu nepřátelství a konfrontace. Už toho bylo dost. Nemůžeme dále tolerovat na našem území takové ozbrojené síly a také strukturu, která každodenně ohrožuje bezpečnost a suverenitu Ázerbájdžánu," prohlásil na adresu neuznávané karabašské republiky.

Ázerbájdžán uvádí, že je ochoten se jednat zástupci Arménů v Náhorním Karabachu, ale "ilegální" ozbrojené jednotky se musejí vzdát a složit veškeré zbraně a "nelegální režim" neuznávané karabašské republiky musí být rozpuštěn. Jinak bude "protiteroristická" operace pokračovat až do konce, dříve uvedla kancelář ázerbájdžánského prezidenta podle tiskových agentur.

Ázerbájdžán dnes zahájil vojenské akce v Náhorním Karabachu, svůj postup označuje jako protiteroristickou operaci. Arménští separatisté, kteří region ovládají, vyzvali Ázerbájdžán ke klidu zbraní a k rozhovorům.

Úřady neuznávané karabašské republiky podle Reuters hlásí, že v bojích přišlo o život pět lidí a dalších 80, včetně 15 civilistů utrpělo zranění. Ázerbájdžán podle agentury AFP tvrdí, že arménská palba zabila stavebního inženýra ve městě Šuša (arménsky Šuši), dobytém Ázerbájdžánem před třemi lety.

Náhorní Karabach je součástí Ázerbájdžánu. Region ale za podpory Jerevanu i s přilehlým územím ovládli tamní arménští separatisté v krvavé válce, která skončila v roce 1994. V šestitýdenní válce svedené s Arménií na podzim 2020 dobyl Ázerbájdžán zpět okresy sousedící s enklávou i část Karabachu. Válku ukončilo příměří zprostředkované Ruskem.

Baku oznámilo úspěchy své operace v Náhorním Karabachu

Ázerbájdžánská armáda při své operaci v Náhorním Karabachu dobyla více než 60 arménských pozic a zničila desítky nepřátelských zbraní, uvedl dnes podle tiskových agentur mluvčí ministerstva obrany Anar Ejvazov.

“V důsledku lokálních protiteroristických akcí, podniknutých ázerbájdžánskou armádou v Karabachu, bylo zničeno až přibližně 20 bojových vozidel pěchoty, asi čtyři desítky děl, okolo 30 minometů, dvě zařízení s protiletadlovými raketami a také šest stanic radioelektronického boje, které patřily arménským ozbrojeným silám,” řekl mluvčí na tiskové konferenci. Ázerbájdžánské jednotky podle něj útočí výlučně na vojenské cíle. “Civilní obyvatelstvo a civilní objekty nejsou našimi cíli,” řekl podle agentury TASS. Ázerbájdžánské úřady podle agentury AFP také informovaly o dvou mrtvých civilistech v oblastech, které má Baku pod kontrolou.

Ázerbájdžánská vojenská operace si vyžádala nejméně 27 mrtvých, včetně dvou civilistů, a 138 zraněných, z nichž je 29 civilistů, uvedl podle tiskových agentur ombudsman mezinárodně neuznávané karabašské republiky Gegham Stepanjan. Později uvedl, že z 16 lokalit v Náhorním Karabachu bylo evakuováno na 7000 lidí, napsala agentura AFP.

Představitelé proarménských sil také informovali o tom, že řada měst v Náhorním Karabachu, a to včetně správního střediska Stěpanakertu, je ostřelována. Podle serveru Meduza, který se odvolává na místní zdroje a válečné zpravodaje, ve Stěpanakertu nefungoval dnes večer proud.

Strategickým cílem operace je zajistit úplnou svrchovanost Ázerbájdžánu nad vlastním územím, řekl poradce ázerbájdžánského prezidenta pro zahraniční politiku Hikmet Hadžijev agentuře Reuters. Baku je podle Hadžijeva ochotné jednat s Armény z Náhorního Karabachu pouze tehdy, pokud se vzdají a složí zbraně a rozpustí neuznávanou karabašskou republiku, její orgány a instituce.

Francouzský prezident Emmanuel Macron odsoudil “co nejrozhodněji” ázerbájdžánské použití síly a naléhal na okamžité zastavení ofenzívy. Po telefonickém rozhovoru s arménským premiérem Nikolou Pašinjanem požadoval “bezodkladné obnovení jednání o východisku z humanitární krize v Náhorním Karabachu a nastolení spravedlivého a trvalého míru mezi Arménií a Ázerbájdžánem a zaručení práv a bezpečnosti obyvatel Náhorního Karabachu”, uvedla agentura AFP.

Připomněla, že Francie již požádala o naléhavé svolání Rady bezpečnosti OSN a také odsoudila vojenskou operaci jako nelegální, neospravedlnitelnou a nepřijatelnou. Baku v reakci kritizovalo politiku Paříže jako nenávistnou k muslimům, islámu a Ázerbájdžánu.

K apelům se přidalo české ministerstvo zahraničí, které na sociální síti X [uvedlo](#), že sleduje zprávy z Náhorního Karabachu s velkým znepokojením. “Vyzýváme k okamžitému ukončení vojenských aktivit. Plně podporujeme angažmá Evropské unie. Návrat k reálnému dialogu Baku s karabašskými Armény je naléhavý,” zdůraznilo.

V centru Jerevanu propukly potyčky demonstrantů s policií

U sídla arménské vlády v hlavním městě Jerevanu vypukly potyčky mezi policií a a demonstranty, kteří se dožadují demise premiéra Nikoly Pašinjana, uvedla agentura TASS. Podle zpravodaje další ruské agentury RIA Novosti se demonstranti střetávají s policisty na centrálním náměstí, snaží se prorazit policejní kordon a vzít sídlo vlády útokem. Policie podle TASS použila ohlušující granáty a potyčky pokračují. Na záběrech z místa bylo vidět, jak jeden z demonstrantů upadl do bezvědomí.

Demonstrace je reakcí na dění v Náhorním Karabachu, kde Ázerbájdžán zahájil vojenskou operaci,

zatímco arménský premiér Nikol Pašinjan podle BBC odmítl nechat zatáhnout Arménii do války a podniknout “nepromyšlené, unáhlené a hazardní kroky”. Arménie před třemi lety utrpěla na bojišti od Ázerbájdžánu citelnou porážku.

Demonstranti v Jerevanu skandují hesla jako “Nikol je zrádce!” a “Hanba!”. Premiér podle jejich názoru “nic nedělá” v reakci na ázerbájdžánskou operaci v Karabachu, se kterým Arménie nemá pozemní spojení. Demonstranti se snaží proniknout do sídla vlády, kde však premiér podle dostupných informací není přítomen, napsal TASS.

První potyčky mezi demonstranty a policisty podle RIA Novosti [propukly](#) u ruského velvyslanectví v Jerevanu. Demonstrantiablokovali vchody do velvyslanectví, uvedla BBC na svém ruskojazyčném webu.

“Začíná to vypadat hrozně. Nespokojenost vyjadřuje už ne jenom část shromážděných, ale všichni. Znějí výzvy k útoku na sídlo vlády,” řekl očitý svědek. V Jerevanu podle něj celkově panuje klid, napětí se koncentruje do středu města. Agentury nejprve odhadovaly počet demonstrantů na stovky, nyní na tisíce.

Arménská tajná služba SNB na pozadí protivládních demonstrací varovala před hrozbou vypuknutí “všeobecných nepokojů” v zemi a přislíbila podniknout opatření k “zachování ústavního zřízení”, uvedla agentura AFP. Dodala, že premiér Pašinjan dříve kritizoval “výzvy ke státnímu převratu”.

Demonstrace souvisí se zprávami z Náhorního Karabachu, kde Ázerbájdžán podniká vojenskou operaci – podle Baku “protiteroristická opatření” – proti arménským separatistům, ovládajícím horskou enklávu už od dob rozpadu Sovětského svazu. Premiérovo odstoupení požadovala arménská opozice už během vlny protestů pořádaných po prohrané válce s Ázerbájdžánem před třemi lety, kterou ukončilo příměří zprostředkované s Ruskem.

Ruské mírové síly evakuovaly v Karabachu stovky civilistů, tvrdí Moskva

Ruské jednotky, které mají roli mírových sil v Náhorním Karabachu, podle Moskvy evakuovaly téměř 500 civilistů z nejnebezpečnějších míst regionu a poskytly zdravotní pomoc zraněným. Podle agentur a médií to dnes oznámilo ruské ministerstvo obrany. Stanice BBC si před tím na svém ruskojazyčném webu položila otázku, proč ruské mírové síly nezasáhly, zatímco arménské úřady v Karabachu hlásí rozsáhlé ázerbájdžánské útoky.

Rusko má v horské enklávě vojáky od roku 2020, kdy Arménie a Ázerbájdžán svedly šestitýdenní boje o separatistický region. Tehdejší válku ukončilo příměří zprostředkované Moskvou, přičemž ruské jednotky mají dohlížet na dodržování klidu zbraní v oblasti. Arménie si však zároveň poslední dobou opakovaně stěžovala na nečinnost ruského kontingentu. Nyní přicházejí z Karabachu informace o rozsáhlých ázerbájdžánských útocích.

Ruské ministerstvo obrany večer [uvedlo](#), že mírové síly pokračují v “nepřetržitém monitorování situace a kontrole dodržování příměří”. Resort obrany dále konstatuje, že mírový kontingent odpoledne zaznamenal čtená porušení příměří z ázerbájdžánské strany podél celé linie dotyku a tvrdí, že ruští vojáci evakuovali 469 lidí včetně 185 dětí z nejnebezpečnějších míst regionu. Vojenští zdravotníci podle něj ošetřili devět zraněných osob. Ministerstvo zároveň vyzvalo strany konfliktu, aby ihned zastavily palbu a jednaly.

BBC ještě před tímto prohlášením ruského resortu obrany připomněla, že strany konfliktu před třemi lety souhlasily s rozmístěním ruského mírového kontingentu “za účelem monitorování příměří” v regionu. Šéf obranného výboru ruského parlamentu Andrej Kartapolov podle ní prohlásil, že pokud

nejdou mírové jednotky samy ohroženy, nemají právo použít zbraně.

Stanice zároveň upozorňuje na existenci dokumentu, který získala stanice Azatutjun, v němž se uvádí, že mírové jednotky mají právo použít zbraně v případě ohrožení života a zdraví civilního obyvatelstva. Problém však podle ní je, že dokument podepsalo Rusko a Arménie, Ázerbájdžán nikoliv. Jerevan sice ujistil, že dokument navazuje na trojstranné prohlášení, takže je platný i bez podpisu Baku, z právního hlediska tomu tak zřejmě není, píše BBC.

Zároveň poznamenává, že ruské síly nemají mandát OSN, který by jim dal pravomoc nastolit mír, tedy použít sílu. Ruské ministerstvo zahraničí uvedlo, že tento mandát není nutný, protože Baku i Jerevan souhlasily s činností mírových sil, uzavírá svůj text BBC.

Spojené státy a Rusko vyzvaly k zastavení bojů v Náhorním Karabachu

Americká a ruská diplomacie nezávisle na sobě vyzvaly k zastavení bojů v Náhorním Karabachu, kde v úterý Ázerbájdžán zahájil vojenskou operaci. Napsala to dnes agentura Reuters. Francie podle agentury AFP žádá, aby o situaci jednala na mimořádném zasedání Rada bezpečnosti OSN. Ta se má sejít ve čtvrtek místního času.

Podle prohlášení amerického ministerstva zahraničí šéf americké diplomacie Antony Blinken jednal po telefonu s ázerbájdžánským prezidentem Ilhamem Alijevem a vyzýval ho k zastavení bojů. Podle stejného zdroje Alijev uvedl, že je připraven vojenskou operaci zastavit a začít přípravu jednání s představiteli Náhorního Karabachu. Blinken také hovořil s arménským premiérem Nikolou Pašinjanem, kterému řekl, že "Spojené státy plně podporují suverenitu, nezávislost a územní celistvost Arménie".

V úterý večer kancelář ázerbájdžánského prezidenta vyzvala "nelegální arménské ozbrojené síly", aby se vzdaly, jinak bude vojenská operace pokračovat, až do dosažení cíle. Ázerbájdžán tvrdí, že po složení zbraní proarménskými silami je ochoten zahájit jednání s představiteli arménského obyvatelstva Náhorního Karabachu. Jednání se mají uskutečnit mimo spornou oblast.

Dnes brzy ráno se k situaci v Náhorním Karabachu vyjádřilo také ruské ministerstvo zahraničí. "Naléháme na strany konfliktu, aby okamžitě zastavily krveprolití a projevy nepřátelství a aby zamezily civilním ztrátám," uvedla diplomacie země, která vede krvavou válku na Ukrajině. Moskva také vyzvala Baku a Jerevan, aby se vrátily k plnění dohody o příměří, kterou uzavřely v roce 2020 za ruského zprostředkování.

"Žádáme mimořádné zasedání (RB OSN) vzhledem k závažné odpovědnosti, kterou na sebe bere Ázerbájdžán," uvedla francouzská ministryně zahraničí Catherine Colonnaová. Albánské předsednictví RB OSN podle AFP oznámilo, že zasedání se v New Yorku uskuteční ve čtvrtek odpoledne místního času. Podle Paříže se Ázerbájdžán dopustil "nelegálního" a "neospravedlivitelného" útoku. Pro svůj postoj bude Francie hledat mezi členy Rady bezpečnosti co nejširší podporu, je ale otázkou, jak budou hlasovat Čína a Rusko, které patří k pěti stálým členům s právem veta.

Ázerbájdžán v úterý oznámil, že ve sporné oblasti zahájil "protiteroristickou operaci", do které nasadil armádní jednotky včetně dělostřelectva. Ostřelováno bylo několik měst v Náhorním Karabachu, mimo jiné správní středisko Stěpanakertu. Podle agentury AFP při bojích zahynulo nejméně 29 lidí.

Podle Baku je cílem operace odzbrojení vojenských složek věrných Arménii. Jerevan označil operaci za agresi a tvrdí, že ve sporné oblasti žádné své vojenské jednotky nemá.

Náhorní Karabach je součástí Ázerbájdžánu. Enklávu ale za podpory Jerevanu i s přilehlým územím ovládli tamní arménští separatisté v krvavé válce, která skončila v roce 1994. V šestitýdenní válce s Arménií na podzim 2020 dobyl Ázerbájdžán zpět okresy sousedící s enklávou i část Karabachu. Válku ukončilo příměří zprostředkované Ruskem. Od té doby zůstala jediná pozemní cesta, známá jako Lačinský koridor, která spojuje Karabach s Arménií. Volný pohyb po této trase by mělo zajišťovat několik tisíc ruských vojáků, rozmístěných jako mírové síly v regionu, ale podle médií koridor ve skutečnosti ovládá Ázerbájdžán.

ZDROJ: AFP/TASS/RIA Novosti/ČTK